

Nere i källaren fanns även en stor cementbassäng. Där under gamla säckar förvarades stora isblock som det var min uppgift att slå sönder med en stor träklubba. Isbitarna skulle man sedan isa glasshinkarna med. Men innan man kom så långt skulle konditorn (Oskar) fylla glassen i olika formar allt efter hur många personer det skulle räckta till. Det fanns formar till näckrosor, duvor, kupoler alla i olika storlekar. Under tiden gick jag ner i källaren och krossade mera is. När konditorn fyllt de formar som gick åt till beställningen täckte jag över alla formar med ett lager av is och grovt salt och ovanpå alltihopa ett par jutesäckar.

Det här arbetet gjordes på förmiddagen för att formarna skulle frysa till ordentligt. En tre, fyra timmar innan glassen skulle serveras, var det dags att ta upp alla formarna ur isbassängen. Nu började konditorn att frigöra glassen från formarna och göra en vacker glassuppläggning med en kupol, näckrosor, duvor, och till sist spunnet socker runt hela fatet. När allt var klart kom jag med ishinkar som jag lagt krossad is i runt en behållare som glassfaten skulle placeras i. Sedan var det bara för mig att koppla en cykelkärra till cykeln, ställa på glasshinkarna och cykla iväg till den adressen som skulle ha glassen. Det kunde bli sena kvällar ibland.

Efter hand gick veckorna, man blev mera van med jobbet, kände sig inte så jävla dum som man gjorde i början. Men än hade man mycket att lära. Lasse visade hur man knackar ägg till anslag (tårtbottnar), tre liter skulle det vara till ett anslag. ”Var försiktig när du knackar så inga äggskal kommer med” sa Lasse. Gjorde det fick man ett knytävslag över armen vilket gjorde ont. Sådant fick man vara beredd på om man gjorde fel och inte var uppmärksam (vissa dagar var man alldeles blå om armarna). Lika illa var det om man inte upptäckte ett unket ägg, några droppar av ett dåligt ägg förstörde allting, då fick man slänga alla ägg man knackat. Efter som det var krigstider och allt var ransonerat, måste man förstå att Lasse blev förbannad när och om man gjorde fel, vad konditorn skulle ha sagt vågar jag inte ens tänka på.

Att vara springschas på 40- talet präglades av en viss glamour, vi behärskade gatorna, eftersom det inte fanns någon bensin fanns det heller inga privatbilar, bara bussar och taxibilar som drevs med gengas plus en massa hästkärror. De flesta springschasarna körde med fina cyklar med firmanamnet synligt med en dekal under ramen. På så sätt visste man var de jobbade, samtidigt som det var fin reklam för arbetsgivaren (jag fick hålla mig till min gamla herrcykel utan dekal). Ett ställe som vi springschasar brukade träffas på var Stora Torget dit åkte man mellan skubben för att snacka lite skit killar emellan. Då fick man reda på vilka kärringar som var snålast med dricksen, vilka som inte gav något alls, men det fanns också de som var generösa och tacksamma för att vi fanns. Vi snackade brudar, bestämde var vi skulle träffas för att gå

på bio om det gick någon bra film. De äldre grabbarna kunde hela stan de visste allt som var värt att veta. Där fick vi andra lära oss mycket, t.ex. snabbaste vägen till olika stadsdelar och sådant man inte kan skriva om. Men några längre pauser blev det aldrig, nya skubb väntade.

Nu var vi inne i november, den andra söndagen i månaden var det Fars dag, det var en riktig tårthelg. Redan på tisdagen var det full fart i bageriet med att baka tårtbottnar. Marsipanplattor kavlades ut och skars till avlånga bitar på vilka det pikerades 'Till Far' eller 'Fars Dag' för att sedan ingå i dekorationen på tårtorna, det blev en trehundra i snitt. För egen del blev det inte mycket tid att vara i bageriet, jag fick flänga omkring på cykeln runt hela stan med tårtor. Det var mycket beställningar vilket gjorde att jag fick en skaplig summa pengar i dricks (inget ont som inte har något gott med sig). Efter sista skubben på söndagen fick jag en tårta av Oscar att ta hem till min egen far. Det blev väldigt uppskattat av min pappa "inget dumt ställe du jobbar på tyckte han" och tog en stor bit av tårtan, det här med Fars Dag var inte så tokigt.

Strax efter Fars Dag, var det tid för konditorn och grabbarna i bageriet att börja förbereda julen. Marsipangrisar, tomtar, julkonfekt, praliner, pepparkaksdegar, juldekorationer till tårtor m.m. Första söndagen i advent var det den stora skyltsöndan, konditorn hade gjort en stor liggande gris med små griskultingar runt omkring som låg på ett stort silverfat, det placerades mitt i skyltfönstret som blickfång, därefter fylldes fönstret med pepparkakshjärtan konfekt, pralinkorgar, handgjorda grisar i olika storlekar, skylttårtor med julmotiv allt inramat med gurlanger och konstgjord snö. Alla anställda på Oscars konditori var stolta över vårt fina skyltfönster.

Det fanns ännu en stor tårtdag, det var den nionde december Annadagen (de flesta damer hette Anna på den tiden). Det var en dag jag aldrig glömmer, många tårtbeställningar vilket innebar mycket skubb för min del, plus att det var lördag vilket innebar en massa glassbeställningar som också skulle ut. Vädret var för djävligt, snöblask som senare övergick i snö. Hela dagen cyklade jag ut med tårtor, två gånger fick jag åka hem och byta kläder, jag blev igenomblöt. Två gånger cyklade jag omkull i snömodden med tårtkartonger som gick åt helvete, bara att cykla tillbaks till konditoriet och hämta nya tårtor, (som tur var förstod konditorn att det inte var mitt fel). Vädret blev bara sämre, när det var dags att cykla ut med glasshinkarna gick det knappt att komma fram med cykelkärnan för all snö på gatorna, de första glassbeställningarna skulle till adresser inte långt från konditoriet. Så då gick jag och drog kärnan med glasshinkarna, gav faen i cykeln. När jag kom tillbaks för att åka med den sista glasshinken, hade konditorn förgäves försökt att få

tag i en taxi, för den glassen skulle ända till Kullaberg. En festlokal som låg långt ute på väster vid Djuphamnsvägen.

När vi nu inte lyckades få tag i någon taxi, tyckte Oscar faktiskt synd om mig som måste dra iväg ända till Kullaberg i detta oväder, så han erbjöd sig att hjälpa mig upp för Oxbacken. Jag gick före med cykeln Oscar gick efter och sköt på cykelkärnan tills vi kom upp för backen. Väl framme vid festlokalen fick jag en läsk och värmande ord om att det försiktigt hem så jag inte skulle cykla omkull i snöblasket. Jag var både frusen och trött när jag kom till konditoriet igen, blev därför djävligt arg när Oscar sa att jag skulle isa en glasshink till. Jag visste att det inte fanns någon mer beställning. När jag kom upp ur källaren med glasshinken, talade Oscar om att pappa hade ringt och undrat var jag höll hus, jag hade bara varit hemma och bytt kläder en gång, inte ätit någon mat, nu var klockan halv nio på kvällen. Oscar hade försökt förklara med att det varit en otroligt körig dag, jag hade fått ett par smörgåsar, han hade hjälpt mig upp för Oxbacken med cykelkärnan när det inte gick att få en taxi men nu var jag på väg hem. När jag frågade var den här glasshinken skulle sa han den får du ta med dig hem, ilskan rann av mig jag blev glad, tackade Oscar för glassen och cyklade hem.

Hemma gick pappa och mamma oroliga och arga för de kunde inte begripa hur en fjortonårig grabb kunde få jobba nästan tolv timmar. Men när vi hade ätit av den goda glassen med spunnet socker omkring (de hade aldrig sett en sådan fin uppläggning av glass) förstod de att detta inte skulle upprepas, vilket det inte gjorde heller.

På natten gick jag i sömnen och yra om silverfat som skulle med glassbeställningar, de står där sa pappa och peka på spisen, det räckte för att jag skulle lägga mig igen. Det var en annorlunda dag att minnas.

Resten av december flög iväg, det var Lucia med lussebullar och pepparkakshjärtan, full fart i bageriet med förberedelser inför julen, små krokaner, gjutna chokladfigurer i form av tomtar, harar och grisar skulle tillverkas plus dekorationer till jultårtor. Allt det här försökte jag vara med på och se så mycket av som möjligt mellan skubben. I fantasin såg jag mig själv vara med och tillverka de här sakerna (det skulle dröja ett par år innan man kom så långt).

På själva julafton efter arbetet bjöd Oscar och hans fru på julbord i bageriet för hela personalen, det var brännvin till sillen och glögg till kaffet, av vilket även jag fick ett litet glas (hoppsan). Därefter delade Oscar ut julkappar till oss, i form av små kuvert, med önskan om en god jul (i mitt låg femton kronor). Klockan sju på julaftonkvällen gjorde jag mitt sista skubb, det var en glassbeställning till en villa på Blåsbo. Eftersom det var julaftonskväll var kunden väldigt givmild, jag

fick fem kronor i dricks. En hel dagslön för min del. Sedan åkte jag hem och fira jul med mor och far.

Nyårsfirandet var över, vi skrev nu 1945. Kriget hade hållit på i fem år. Folk var trötta på ransoneringar det började bli ont om varor som kläder, skor, mat m.m. Svartabörsen bredde ut sig alltmera, folk med pengar kunde genom svartabörshajar komma över det dom ville ha. Många gånger fick konditorn ge sig ut på landet för att hos bönderna få köpa ägg, andra varor var starkt ransonerande. Trots allt flöt livet sin gilla gång, I bageriet fick konditorerna laborera med ersättningsmedel för de råvaror som inte fanns. Grossister och de stora livsmedelsfabrikerna var uppfinningsrika, man kunde ersätta det mesta. Bland folk i allmänhet gick snacket om sågspån i bakelser, och liknande skrönor. När det gällde kaffet, körde alla såväl hushåll som konditorier, små kaffestugor m.m. med rostade ärtor och råg som maldes ihop med den ranson kaffe man fick. Det var inte gott, men nöden har ingen lag. Det var inte så konstigt om alla önskade att kriget skulle ta slut.

Vintern var sträng, mycket snö och femton, tjugo grader kallt nästan varje dag, det var inget nöje att cykla ut med tårter och andra ärenden. Det var som i visan (än slank man dit än slank man hit än slank man ner i diket ”gatan”) med tårter och allt. Dessutom frös man nåt alldeles för djävligt. Då kändes längtan till våren stark.

Dagen den tolfte mars kom konditorn till mig och sa – i dag får du göra en egen tårta, du fyller ju femton år i dag, sedan kommer du upp till mig och visar tårtan. Hela dagen gick jag och var nervös, för hur jag skulle göra tårtan. – Gör en kaffetårta med smörkräm tyckte Lennart, som talade om hur jag skulle göra. När grabbarna gått hem för dagen, tog jag bakkbordet i besittning och började med min tårta. Jag delade ett anslag i tre delar, vilket inte var det lättaste, på den understa botten bredde jag på hallonsylt, la en botten ovanpå med vaniljkräm den sista med smörkräm. Sedan började jag garneringen av tårtan, den gjorde jag om flera gånger innan jag blev nöjd, sist skrev jag med en pikeringsstrut 15 år mitt på tårtan.

Med nervösa steg gick upp till konditorns lägenhet och ringde på, det var frun som öppnade - Jag skulle visa min tårta stammade jag. - Oscar! ropade frun, Åke är här för att visa sin tårta. Oscar kom fram och tittade på tårtan - jag tycker den ser fin och god ut - sa frun. Oscar sa – den är bra, du har vissa anlag för det här, åk nu hem och fira din födelsedag.

Aldrig har jag cyklat så försiktigt med en tårtkartong som den här. Väl hemma blev det fest, jag fick mycket beröm för tårtan av mamma och pappa som tyckte att den inte bara var fin, den var god också. (Man kan kanske bli konditor en dag).